

Pan

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w nawiązaniu do wystąpienia Pana Rzecznika (sygn. XI.543.54.2022.MS) w sprawie *działań pojętych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w związku z sytuacją na granicy ukraińsko-rosyjskiej i potencjalnym napływem uchodźców z Ukrainy do Polski*, uprzejmie informuję, że procedury postępowania w przypadku sytuacji kryzysowych, w tym na okoliczność masowego napływu migrantów, zostały ujęte w Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego (KPZK). Jest to dokument planistyczny, przygotowany przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (RCB), we współpracy z ministerstwami, urzędami centralnymi i wojewódzkimi, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. *o zarządzaniu kryzysowym*¹. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, który odpowiada m.in. za zapewnienie koordynacji działań ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ochrony granicy państwa, został wskazany jako wykonawca procedury ujętej w KPZK dotyczącej realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego – standardowa procedura operacyjna nr 9 (SPO-9): *„Działania w przypadku masowego napływu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”*. Zadania określone w SPO-9 są realizowane m.in.: przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych i spraw administracji publicznej, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców (UdSC), a także właściwych terytorialnie wojewodów.

Jednocześnie nadmieniam, że zarządzeniem nr 36 i 37 Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2022 r. zostały powołane *Zespół do spraw opracowania programu przyjęcia przez Rzeczpospolitą Polską osób poszkodowanych i rannych napływających z terytorium Ukrainy* oraz *Zespół do spraw przyjęcia przez Rzeczpospolitą Polską osób napływających z terytorium Ukrainy*. Do ich zadań należy realizacja niezbędnych działań do przygotowania Rzeczypospolitej Polskiej do przyjęcia osób napływających z terytorium Ukrainy (w tym poszkodowanych i rannych), bieżąca ocena poziomu napływu uchodźców, monitorowanie stanu przygotowania administracji rządowej oraz samorządowej do przyjęcia uchodźców, ze szczególnym uwzględnieniem osób rannych i poszkodowanych, a także przedstawianie propozycji rozwiązań w zakresie organizacji przewozu i relokowania uchodźców, dokonywanie analiz dotyczących potrzeb oraz możliwości zapewnienia uchodźcom niezbędnej pomocy, w tym humanitarnej i medycznej, a w przypadku zaistnienia takiej konieczności, również możliwości legalizacji ich pobytu, przyznania odpowiedniego statusu oraz integracji.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji prowadzi stały monitoring sytuacji związanej z agresją rosyjską i wojną na terytorium Ukrainy oraz na bieżąco i ściśle współpracuje z wojewodami, UdSC, a także Strażą Graniczną w ramach realizacji procedur zarządzania kryzysowego w związku z napływem osób z terytorium Ukrainy. Przede wszystkim są prowadzone działania mające na celu zapewnienie sprawnego funkcjonowania przejść granicznych na granicy z Ukrainą, wsparcie ewakuacji polskich obywateli oraz obywateli państw trzecich przebywających na Ukrainie, a szczególnie Ukraińców przyjeżdżających do Polski, uruchomienie miejsc recepcyjnych, obiektów przeznaczonych do zakwaterowania cudzoziemców, kierowanie i przemieszczanie uchodźców do wyznaczonych miejsc, a także zapewnienie na ten cel środków finansowych.

Od początku wojny w Ukrainie, polska Straż Graniczna wzmocniła obsadę przejść granicznych z Ukrainą. Na wszystkich 8 przejściach granicznych z tym krajem odbywa się ruch pieszy i samochodowy, działają one

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 261.

całodobowo, a ich przepustowość została zwiększona. Wszystkie osoby uciekające z Ukrainy przed wojną są wpuszczane do Polski. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie czasowego zawieszenia lub ograniczenia ruchu granicznego na określonych przejściach granicznych² ruch na przejściach granicznych jest zawieszony lub ograniczony jedynie na przejściach granicznych z Federacją Rosyjską oraz Republiką Białorusi, zgodnie z wykazami określonymi w załącznikach nr 1 oraz 2 do tego rozporządzenia.

Kierownictwo MSWiA pozostaje w stałym, codziennym kontakcie – z użyciem wideokonferencji – zarówno z wojewodami, jak i z przedstawicielami samorządów w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Wszyscy wojewodowie zostali zobowiązani do zorganizowania na terenie województw punktów recepcyjnych i informacyjnych oraz stałej współpracy z samorządami, w celu przygotowania miejsc zakwaterowania dla cudzoziemców uciekających przed wojną w Ukrainie. Wojewodowie, we współpracy z Ministerstwem Zdrowia, Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, Rządową Agencją Rezerw Strategicznych oraz lokalnymi samorządami, koordynują również na poziomie wojewódzkim akcje zbierania i przekazywania darów dla potrzebujących.

Łącznie w 36 punktach recepcyjnych uruchomionych w każdym województwie³, uchodźcy z Ukrainy otrzymują informacje na temat pobytu w Polsce, posiłek, podstawową opiekę medyczną, miejsce na odpoczynek, a także jest im wskazywane tymczasowe zakwaterowanie. Wszyscy mają dostęp do bezpłatnej opieki medycznej i polskiej służby zdrowia. Są również bezpłatnie dowożeni do przygotowanych, bezpłatnych miejsc zakwaterowania w różnych miejscach w kraju. Z kolei w punktach informacyjnych, zlokalizowanych przede wszystkim w stolicach województw, uchodźcy z Ukrainy otrzymują podstawowe informacje o tym, jak uzyskać wsparcie w Polsce.

Urząd do Spraw Cudzoziemców przygotował specjalną infolinię, która obsługuje zgłoszenia osób potrzebujących pomocy oraz stronę internetową: ua.gov.pl. Infolinie funkcjonują również w urzędach wojewódzkich oraz punktach informacyjnych.

Obywatele Ukrainy aktualnie przebywający w Polsce nie muszą wyjeżdżać z kraju w przypadku utraty ważności dokumentów pobytowych. Oni także nie muszą obawiać się o legalność swojego dalszego pobytu.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁴, reguluje m.in. kwestie dotyczące legalizacji pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Ukrainy uciekających przed wojną do naszego kraju, zasady podejmowania przez nich pracy, objęcie uchodźców opieką medyczną oraz dostępu do edukacji dla dzieci i młodzieży z Ukrainy. Zgodnie z jej przepisami pobyt uciekających przed wojną obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski począwszy od 24 lutego 2022 r. uznaje się za legalny przez 18 miesięcy licząc od tego dnia⁵. Zadanie rejestracji obywateli Ukrainy zostało powierzone gminom. Wszystkim obywatelom Ukrainy, którzy chcą pozostać w Polsce zostanie nadany również numer PESEL. W przypadku podjęcia przez nich pracy nie będzie wymagane zezwolenie na pracę, a jedynie zgłoszenie (w ciągu 14 dni) tego faktu, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – praca.gov.pl, przez podmiot powierzający obywatelowi Ukrainy wykonywanie pracy do właściwego, powiatowego urzędu pracy⁶. Obywatelom Ukrainy przysługują również świadczenia socjalne.

Z poważaniem

z up. Bartosz Grodecki

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

² Dz.U. poz. 435, z późn. zm.

³ Stan na 11 marca 2022 r.

⁴ Dz. U. poz. 583, z późn. zm. Ustawa weszła w życie z mocą wsteczną od 24 lutego 2022 r.

⁵ Vide: art. 2 ust. 1 ww. ustawy.

⁶ Vide: art. 22 ust. 1 i 2 ww. ustawy